

Vragenuur

Vragenuur

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 12.3 van het Reglement van Orde.

Vragen Six Dijkstra

Vragen van het lid Six Dijkstra aan de minister van Justitie en Veiligheid over **het bericht "Waar komt de overlast op kermissen vandaan? 'Schuld ligt niet bij exploitant'"**.

De voorzitter:

Aan de orde is het mondelinge vragenuurtje. Een hartelijk woord van welkom aan de minister van Justitie en Veiligheid. Fijn u weer eens te zien hier. U bent hier te weinig, zeg ik altijd maar. Degene die verantwoordelijk is voor uw aanwezigheid vandaag is de heer Six Dijkstra van de fractie van Nieuw Sociaal Contract, die u een aantal vragen wil stellen. Het woord is aan de heer Six Dijkstra.

De heer Six Dijkstra (NSC):

Dank u wel, voorzitter. Voor heel veel gezinnen en jongeren in Nederland is het een uitje waar ze maandenlang naar uitkijken: de kermis is er weer. Ze maken een ritje in het reuzenrad of in de botsautootjes en genieten van suikerspinnen en oliebollen. Maar steeds vaker wordt het kermisplezier ruw verstoord. RTV Utrecht meldt bijvoorbeeld dat de kermis in Houten eerder moest sluiten, omdat een grote groep jongeren een onveilige situatie creëerde met vuurwerk dat werd afgestoken. Op de kermis in Utrecht Overvecht werden spullen vernield. Vorig jaar werd gevochten op de kermis in Zeist en dit jaar was daar helemaal geen kermis. Dit is een toenemend probleem, vorig jaar en dit jaar ook. Hoe zonde zou het zijn als deze mooie traditie voor jong en oud onder druk komt te staan door een aantal notoire raddraaiers.

Ik heb daarom een aantal vragen aan de minister. Is dit een landelijk fenomeen? Heeft hij zicht op het aantal incidenten dat zich heeft voorgedaan? Weten we wat voor druk dit legt op de al zeer schaarse politiecapaciteit? Weten we ook hoeveel kermissen er helemaal niet doorgaan vanwege de vrees voor geweld en wanordelijkheden?

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Van Weel:

Dank, voorzitter. Goed om hier weer bij u te zijn in de Kamer. Ik zal uw appreciatie dat ik hier te weinig ben overbrengen aan mijn vrouw. Die zal het daar niet mee eens zijn, denk ik. Ook vanavond heb ik het genoeg om hier te mogen debatteren over de OM-strafbeschikkingen.

De voorzitter:

U bent zelfs zo in de war dat u denkt dat het avond is.

Minister Van Weel:

Nee, maar "vanavond" zit ik hier ook.

De voorzitter:

O, vanavond. Ja, op zo'n manier.

Minister **Van Weel**:

Dank aan de heer Six Dijkstra voor de vragen over de kermis. Laat ik eerlijk zijn: als ik het artikel lees, geeft me dat een heel vervelend gevoel. Een kermis zou een gezellig samenkomen moeten zijn van buurtbewoners en een plek waar ondernemers met hard werken hun geld verdienen, en niet een plek waar jongeren bij elkaar komen om te rellen. Waar dat gebeurt, is dat dus heel vervelend. Maar ik heb wel begrip voor het besluit van de burgemeester en de lokale driehoek met het oog op de veiligheid en hun afweging in dit geval.

De aanpak van dit soort overlast ligt primair bij het lokale gezag. Dat moet een afweging maken, zowel bij de aanvraag van een vergunning voor het houden van een kermis, als op het moment zelf, voor het bewaken van de veiligheid. In een heleboel gevallen gaat dat goed. Er zijn zo'n 4.000 kermissen per jaar in ons land. Hoewel ik geen sluitend overzicht heb van het aantal incidenten zoals dat in Houten, verloopt het overgrote merendeel van deze kermissen rustig. Wat kan een burgemeester doen om de veiligheid daar te waarborgen? Een. Voorwaarden stellen aan de voorkant, voor het verlenen van een vergunning, zoals dat ook het geval is bij organisatoren van festivals of andere evenementen. Er ligt ook een verantwoordelijkheid voor de veiligheid bij een exploitant of een organisator. Tegelijkertijd worden kermissen vaak in open omgevingen gehouden, op drukke punten in gemeentes en in steden. Natuurlijk ligt er dan ook een verantwoordelijkheid voor de lokale driehoek en voor de diensten, zoals de politie, om de openbare orde daar te handhaven.

Zoals ik zei, hebben we geen overzicht van het aantal incidenten, gevallen waarin een kermis daadwerkelijk wordt beëindigd, zoals in Houten, komen gelukkig niet vaak voor. Ik hoop ook niet dat daar een stijgende trend in zit. We houden natuurlijk wel bij in hoeverre er geweld wordt gebruikt tegen hulpverleners. We gaan ook een programma beginnen rond geweld tegen mensen in de semipublieke en de private sector. Daar zien we een toenemend probleem. Het kan gaan om kermisexploitanten. Het kan ook gaan om winkelpersoneel. We lezen natuurlijk ook regelmatig iets over conducteurs. Dus we zien wel een toename van agressie in het publieke domein. We zullen daarbij ook aandacht besteden aan het kermispersoneel.

Ten slotte. Er bestaat een handreiking kermisbranche. Die is ontwikkeld door het ministerie van Economische Zaken samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Ik zal deze handreiking nog een keer agenderen voor het overleg dat ik heb met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, in het Strategisch Beraad Veiligheid. Dat vindt plaats op 19 mei. Dan kunnen we nog een keer langslopen hoe breed dit probleem wordt gevoeld. Voldoet de handreiking of moeten we er nog meer aan doen?

Tot zover, voorzitter.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

Dank aan de minister voor de beantwoording. Hij heeft het zelf ook over de toegenomen wanordelijkheden, niet alleen bij kermissen, maar ook bij oud en nieuw, bij voetbalwedstrijden, bij demonstraties en op andere plekken. De politiemensen en de hulpverleners die ik spreek, zeggen eigenlijk stuk voor stuk hetzelfde. De verhuftering in de maatschappij neemt sinds een aantal jaren flink toe. Een kleine, maar zeer aanwezige groep van asociale mensen verpest het voor de rest van de samenleving. Dit lijkt een symptoom te zijn van een grotere gezagscrisis waar we mee te kampen hebben. Is de minister het daarmee eens? Herkent hij dat beeld? Hoe zal het programma dat hij net aanhaalde rond geweld tegen meer personen dan alleen hulpverleners, onder wie ook kermisexploitanten, daarbij kunnen helpen?

Minister **Van Weel**:

Om te beginnen met uw eerste punt: ja, er wordt inderdaad meer agressie geconstateerd in de openbare ruimte. Dat is iets van de afgelopen jaren. Ik zou nog niet willen spreken van een gezagscrisis. Ik denk dat we daar niet zijn aanbeland. Maar ik vind wel de trend zorgelijk dat er gemakkelijker wordt overgegaan tot agressie in de openbare ruimte of tegen winkelpersoneel en horecapersoneel. We zien het eigenlijk in alle sectoren. Vandaar het programma dat we erop gaan zetten. Later deze maand hoop ik u te informeren met een brief over hoe dat programma eruitziet. In het najaar wordt dat dan gecombineerd met een campagne, die specifiek ook gericht is op mensen in de private sector die te maken krijgen met agressie. Het heeft de aandacht. Ik zou nog niet willen spreken van een gezagscrisis, maar ik vind het wel zorgelijk dat er sprake is van een zekere verhuftering en dat er een kleine groep is die ook dit soort evenementen voor de overgrote meerderheid weet te verpesten. Daar moeten we wat mee.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

De incidenten die gebeurden in Houten, Zeist en Utrecht Overvecht, staan natuurlijk niet op zichzelf. Ook kermissen in Noord-Holland geven aan dat ze te maken hebben met een grotere dreiging van geweld en onrust. Sommige geven daarbij ook aan dat ze erg veel extra moeten investeren in beveiligingsmaatregelen. Een uitbater van een Noord-Hollandse kermis geeft bijvoorbeeld aan dat hij €80.000 per kermis extra kwijt is aan beveiligingsmaatregelen, nog zonder alle additionele kosten voor extra stroomverbruik. Dat zijn exorbitante bedragen, die rechtstreeks worden doorberekend aan de bezoekers van de kermis. Daardoor wordt de kermis steeds onbetaalbaarder voor de gewone Nederlander. Hoe kijkt de minister nou precies aan tegen de rol van de uitbaters als het gaat om beveiliging? Wat is hun rol ten opzichte van die van de politie? Ziet hij nog aanleiding om extra ondersteuning te bieden wat betreft de handhaving vanuit de overheid daar waar het raakt aan publieke gelegenheden zoals de kermis, en hoe zou die eruitzien?

Minister **Van Weel**:

Die vraag is primair aan het lokaal gezag. Dat gaat over de evenementen, de vergunningverlening daarvoor en ook over de beveiligingsmaatregelen die exploitanten moeten nemen. Dat is niet ongebruikelijk. Ook als er een festival wordt georganiseerd, worden organisatoren gevraagd om bepaalde beveiligingsmaatregelen te nemen. Dat geldt voor voetbalwedstrijden. Er is voor mensen die evenementen organiseren dus altijd een rol om zelf ook zorg te dragen voor veiligheid en beveiligingsmaatregelen, al dan niet op aangeven van het lokale gezag. Maar zoals ik zei, vindt een kermis vaak niet plaats op een afgesloten terrein of op privéterrein. Die vindt plaats in de openbare ruimte. Daarom ligt er ook wel degelijk een rol voor het lokale gezag en voor de politie om daar handhavend op te treden. Ik hoop dat dat zo kan blijven en dat kermissen geen afgesloten terreinen hoeven te worden waar je alleen maar met een kaartje op komt. Ik denk dat we dan de geest van de kermissen meer kwijtraken. Dus het is vervelend dat er meer beveiligingsmaatregelen moeten worden genomen, maar dat is helaas wel noodzakelijk om kermissen veilig te laten plaatsvinden.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

Zeker. Ik wil ook niet voorbijgaan aan de coördinerende rol vanuit het lokale gezag. Maar we zien natuurlijk wel een landelijke trend, die natuurlijk over meerdere gezagen heen gaat. Als we straks in een situatie belanden dat de kermis onbetaalbaar wordt voor mensen omdat de kosten voor de beveiligingsmaatregelen de pan uit rijzen, dan zitten we natuurlijk ook in een onwenselijke situatie. Ziet de minister niet meer kans voor landelijke regie op dat punt?

Minister **Van Weel**:

Echt elke kermis is anders. Er zijn er 4.000 per jaar. We hebben het hier over een handvol waarbij het uit de hand loopt. Dat is ook niet elke keer op dezelfde plek zo. Maar er zijn een aantal beruchte kermissen. Daar zullen de beveiligingsmaatregelen hoger zijn dan op andere

plekken in het land. Ik kan daar dus niet een one-size-fits-all van maken. Ik kondigde al eerder aan dat ik wel met de VNG — dat is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten — in overleg wil gaan op basis van de handreiking die er bestaat, en vragen of er behoefte is aan meer duidelijkheid over de maatregelen die het lokaal gezag kan nemen om zo'n kermis veilig te laten verlopen en betaalbaar te houden.

De heer **Six Dijkstra** (NSC):

Tot slot wil ik nog op twee specifieke dingen ingaan als het gaat om het grotere fenomeen en de aanpak van juist die onruststokers. Heeft de minister bijvoorbeeld ook online opruiing op het netvlies? Vaak wordt namelijk beschreven dat mensen online met elkaar afspreken met z'n allen naar de kermis toe te gaan en dan de orde te gaan verstoren. Heeft hij dat in beeld? Is er een aanpak om dat in de kiem te smoren? Hoe kijkt hij bijvoorbeeld aan tegen gerichte maatregelen als gebiedsverboden voor personen die eerder op de kermis onrust hebben veroorzaakt?

Minister **Van Weel**:

Hiervoor zijn bepaalde middelen, maar ik wil zeker niet zeggen dat die toereikend zijn. Ik hoorde mevrouw Michon al vanuit de bankjes roepen. Zij heeft natuurlijk aangekondigd te komen met een initiatiefwetsvoorstel om burgemeesters meer mogelijkheden te geven om online aangejaagde ordeverstoringen aan te pakken. Dat initiatiefwetsvoorstel zullen we als kabinet natuurlijk beoordelen op het moment dat het zover is. Zelf ben ik ook al bezig de politie bredere bevoegdheden te geven, bijvoorbeeld om in online chatgroepen mee te kunnen kijken als er een vermoeden is van een verstoring van de openbare orde. Dat kan nu maar heel beperkt, want zodra je een kleine inbreuk maakt op iemands privacy, mag je al niet meer meekijken in zo'n groep. Ik wil in ieder geval zorgen dat er op het moment dat er een verdenking is van het opzetten van dit soort ordeverstoringen, zoals u dat noemt, ruimere mogelijkheden zijn voor de politie om daarin mee te kunnen kijken om te voorkomen dat het uit de hand loopt zoals nu in Houten is gebeurd.

De **voorzitter**:

Er zijn vervolgvragen. Mevrouw Wijen-Nass.

Mevrouw **Wijen-Nass** (BBB):

De kermis zou iets heel positiefs moeten zijn. De kermis is een traditie en veel mensen kijken daar echt naar uit. Maar je ziet nu dat er toch wel een gedragsprobleem is bij een aantal mensen. Die kleine groep verpest het eigenlijk voor de rest. Er ligt ook een hele grote verantwoordelijkheid bij de kermisexploitanten zelf. Is de minister het met de BBB eens dat we absoluut moeten voorkomen dat dit soort ordeverstoringen de kermissen in Nederland uiteindelijk de kop gaan kosten?

Minister **Van Weel**:

Ja, natuurlijk. Daar moeten we met z'n allen aan werken. Ik zei het ook al in antwoord op de vraag van de heer Six Dijkstra: de kermis moet openblijven en moet niet een soort fort zijn waar je alleen maar binnenkomt met toegangskaartjes; de kermis moet een volksfeest zijn. Gelukkig gaat het ook heel vaak goed. Ik zeg het nog maar een keer. Er zijn 4.000 kermissen. We hebben het hier over een handjevol waarbij het echt uit de hand loopt. Daar waar dat gebeurt, zullen we het lokale gezag ook helpen met tips en trucs, om dat beter aan te pakken.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):

Als oud-kermisexploitant kan ik heel veel dingen beamen, vooral dat de kermis ook leuk is. Maar ik heb absoluut op geen enkele wijze begrip voor het sluiten van kermissen. Ik kan u ook alvast zeggen dat er zeker een stijgende lijn is. Die is er. Het gaat niet over een handjevol; het zijn er vele malen meer. Het kan gewoon niet zo zijn. Het ligt namelijk wel aan gezag; er is gewoon een gebrek aan gezag op tuig, tuig dat letterlijk elke week kermissen

verstoort, maar ook stranden, bioscopen, winkelcentra en noem het maar op. Het is elke keer hetzelfde tuig. Wie zijn daar de dupe van? De ondernemers, de kermisondernemers die moeten sluiten of minder uren open mogen zijn of in zijn geheel niet mogen terugkeren. Dat kan niet de reden zijn. Ik vraag de minister dus om hier gewoon echt de regie op te gaan pakken en hier iets aan te gaan doen. Dit kan zo namelijk niet langer.

Minister Van Weel:

Het sluiten van een kermis — dat gebeurt wel echt een handjevol keren — is een uiterst middel. Natuurlijk wil een burgemeester dat niet. Die wil de inkomsten van een exploitant ook niet op het spel zetten. Maar als de situatie op een gegeven moment dusdanig bedreigend wordt dat de politie die niet meer op een redelijke manier onder controle denkt te kunnen houden, en er dus gevaar ontstaat voor de exploitanten en de burgers die daar rondlopen, dan heb ik begrip voor een burgemeester die zegt: dit kan nu even niet anders. Natuurlijk moet je aan de preventieve kant proberen te voorkomen dat het zover kan komen en moet je proberen beter zicht te krijgen op — we hadden het er net over — online aangejaagde ordeverstoringen. Een kermis is een plek waar mensen afspreken, net zoals dat gebeurt rondom risicovoetbalwedstrijden. Met dezelfde manier en dezelfde vorm van aanpak zullen we daarnaar moeten kijken.

Mevrouw Michon-Derkzen (VVD):

Ik denk dat het goed is om te zeggen dat er op die kermissen, zoals op de kermis in Den Haag op het Malieveld, een toegangspoort is. Daar moet je door detectiepoortjes heen voordat je binnenkomt. De ondernemers maken hoge kosten om het terrein veilig te houden. Daarvoor wil ik ze ook echt een compliment geven. Maar het gaat juist om de mensen die geweigerd worden en buiten het terrein met elkaar op de vuist gaan. Dat heeft natuurlijk wel een negatieve weerslag op de kermis. Ik moet hierbij heel erg denken aan de voetbalstadions. We willen dat het binnen veilig is en we doen er alles aan. Bij de voetbal kan dat hier en daar nog wel een tandje beter. Wat kan er dus gebeuren in de samenwerking tussen de burgemeester en die organisatie om ervoor te zorgen dat ze ook buiten dat terrein aangepakt worden? Ik denk bijvoorbeeld aan een gebiedsverbod. Ik wil de minister vragen of hij ook in overleg wil gaan met de kermisbranche.

Minister Van Weel:

Jazeker. Mijn collega van Economische Zaken had al aangekondigd in gesprek te willen gaan met de kermisbranche. Ik heb zelf aangekondigd dat ik met de VNG rond de tafel ga zitten om op basis van de handreiking te kijken wat we nou kunnen doen. Tot op zekere hoogte zie ik die parallel met voetbal ook. Waar die er is, moeten we ook kunnen leren van wat we goed hebben gedaan in de aanpak van voetbalgeweld om dit soort ordeverstoringen ook buiten het terrein te kunnen voorkomen. Het korte antwoord is dus ja.

Mevrouw Mutluer (GroenLinks-PvdA):

Dit soort evenementen waar gezinnen regelmatig komen met hun kinderen, moeten natuurlijk leuk blijven. We weten dat de overlast vaak wordt veroorzaakt door jeugdigen en jongeren. Mijn vraag luidt als volgt. Je kan alles willen oplossen met politie, maar we weten wat de schaarse capaciteit op dit moment doet met deze organisatie. Ik wil dus weten wat er extra kan worden gedaan, bijvoorbeeld door de inzet van jongerenwerkers. Een deel van die gemeenten heeft middelen uit het programma Preventie met Gezag; een deel heeft die niet. Dat vraagt wel even om goede afstemming, ook binnen de VNG. Graag een reflectie daarop.

Minister Van Weel:

Terecht noemt mevrouw Mutluer het programma Preventie met Gezag. Dat is bedoeld om jongeren te wapenen tegen het afglijden in crimineel gedrag, om ze bezig te houden en qua mentaliteit voor te bereiden op een goed leven in onze maatschappij. Dat is inderdaad niet in heel Nederland actief, maar dat hebben we wel toegespitst op de buurten en de gemeenten waarvan wij weten, ook vanuit de gemeenten zelf, dat daar de grootste problematiek is. Ik

kan dat niet landelijk uitrollen. Maar de lessen die wij daaruit leren, delen wij natuurlijk wel met alle gemeenten, zodat ook zij dit soort programma's zelf kunnen opzetten.

De voorzitter:

Dank u wel. Tot zover dit onderwerp. Dank aan de minister van Justitie, die wij vanavond in deze zaal nog eens mogen treffen.

Vragen De Hoop

Vragen van het lid De Hoop aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, viceminister-president over **de snel groeiende activiteit van private equity in het beheer van vve's**.

De voorzitter:

Dan ga ik langzaam de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening verwelkomen. Fijn dat u weer bij ons bent.

Ik geef het woord aan de heer De Hoop van de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid, voor het stellen van een vraag.

De heer De Hoop (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Een huis kopen is al spannend genoeg. Als je met meerdere mensen onder een dak woont, is het fijn dat gezamenlijke kosten voor verduurzaming of voor als er iets misgaat, worden gedeeld. Daarvoor is de vereniging van eigenaren, de vve, bedoeld. Dat werkt in Nederland eigenlijk best wel goed. Maar daar dreigt nu verandering in te komen. Na de zorg, het openbaar vervoer en de kinderopvang hebben private-equityinvesteerders nu ook de volkshuisvesting ontdekt als verdienmodel, zo blijkt uit berichtgeving van het FD. Mijn fractie is hier bezorgd en verbolgen over.

De belangen van huurders en kopers komen in handen te liggen van bedrijven die uit zijn op kortetermijnwinst en monopolievorming. Binnen no time is H2 Equity Partners marktleider geworden. Een tiende van alle beheerders is de afgelopen twee jaar al overgenomen. Als we niet oppassen, wordt de woningvoorraad straks beheerd door slechts een paar private-equitybedrijven die daar gigantisch hoge tarieven voor kunnen rekenen. De Branchevereniging VvE Beheerders ziet nu al dat de tarieven enorm stijgen door de intrede van private equity. Huiseigenaren en huurders zijn de dupe. Laten we dit zomaar gebeuren, of gaan we keihard ingrijpen? De volkshuisvesting is wat mij betreft geen markt. De volkshuisvesting is geen verdienmodel voor graaiende investeerders; wonen is een grondrecht. Daarom heb ik de volgende vraag aan de minister: wat vindt de minister van de razendsnelle toename van activiteiten van private equity in de volkshuisvesting?

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Keijzer:

Voorzitter. Ik ga hier een beetje freewheelen, want de printer is stuk. Ik ga het dus uit mijn hoofd doen. We gaan kijken hoever ik kom. Even vooropgesteld: private equity; waar heb je het dan over? Ik weet dat in sommige politieke kringen gedacht wordt dat dat heel, heel, heel erg fout is en uitsluitend op winst, zelfs op aandeelhouders, gericht is. Maar volgens mij gaat dit niet daarover. Ik kan het volgende wel begrijpen uit de woorden van de heer De Hoop. Als geld dat bedoeld is voor publieke taken, zoals zorg of de bouw van sociale huurwoningen, in gigantische hoeveelheden en percentages in de zakken van aandeelhouders belandt, kun je je afvragen of we op de juiste manier met belastinggeld omgaan. Maar hier gaat het over iets anders. Hier gaat het over een vereniging van eigenaren. Wat bedoel je dan? Dan heb je het niet over een situatie waarin je een grondgebonden woning koopt. Bij iedereen op de

publieke tribune die in een rijtjeshuis woont, is er sprake van grondgebonden woningen. Bij gestapelde bouw of mensen die met z'n tweeën, weliswaar grondgebonden, eigendom zijn van het desbetreffende bouwwerk, heb je te maken met verenigingen van eigenaren.

Inmiddels kan er in onze steden sprake zijn van gebouwen waar 50, 60, 70 of soms nog veel meer appartementen uiteindelijk onder één dak zitten. Het behoeft geen betoog dat het beheer van dat soort gebouwen steeds ingewikkelder wordt. Dat zie je ook in de samenleving. Je ziet dat het beheer van zo'n vereniging van eigenaren niet meer wordt gedaan door een bewoner die met pensioen is en in z'n werkzame leven deskundigheid heeft opgebouwd, maar dat het beheer van die woningen uitbesteed wordt aan administratiekantoren, beheerorganisaties.

Het Financieele Dagblad heeft hier onderzoek naar gedaan. Ik heb geen inzage in dat onderzoek, dus ik weet niet of daar een uitgebreide marktanalyse onder ligt. Ik weet ook niet hoever dat onderzoek reikt. Maar het Financieele Dagblad heeft zorgen over wat er gebeurt. Je leest dan dat zaken opgekocht worden door private equity-bedrijven. Het is volgens mij goed om hier te benadrukken dat een administratiekantoor uiteindelijk zelf besluit of het bedrijf verkocht wordt aan een andere organisatie. Maar als dat dan gebeurt, zou je van het volgende uit kunnen gaan: als een vereniging van eigenaren een contract heeft met een administratiekantoor, maar dit kantoor opgekocht wordt door een private equity-bedrijf, dan blijven dezelfde voorwaarden gelden.

Kijk, voorzitter: we komen er vanzelf! Ik ga niet controleren of dit allemaal klopte. Dat hoort u dan later wel; dat leest u dan allemaal terug in de krant. Ik ga ervan uit dat dit allemaal wel klopt, want ik voel me heel senang met wat ik tot nu toe gezegd heb. En als ik me senang voel met wat ik gezegd heb, dan klopt het. Anders word ik namelijk een beetje onrustig, voorzitter. Dat is mijn psyche, voorzitter; laat dat waar het is!

Dan de vraag van de heer De Hoop: hoe kijkt u naar private equity in relatie tot verenigingen van eigenaren en de administratiekantoren die zij onder contract hebben om het beheer van het gebouw te doen? Nou, vooralsnog kijk ik daar redelijk relaxt naar, omdat ik nog geen onderbouwing heb gezien voor het idee dat dit in allerlei situaties leidt tot gigantische kostenstijgingen. Die 6% à 7% waarmee het FD rekent, zou ook zomaar eens te maken kunnen hebben met de stijging van de loonkosten van de afgelopen tijd; heel veel cao's, afspraken binnen bedrijven met het eigen personeel, hebben geleid tot navenante salarisstijgingen.

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

Ik hoop dat de andere antwoorden mij wat beter bevallen ...

Minister **Keijzer**:

Dat is wat anders!

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

... zeg ik met een knipoog tegen de minister. Ik zou de minister toch nog een keer de vraag willen stellen of zij het niet zorgelijk vindt dat volkshuisvesting, iets wat een publiek belang is, hiermee meer in de handen komt van private-equitybedrijven. H2 Equity Partners is nu al marktleider geworden. Dan verwacht ik eigenlijk dat de minister zegt: dat is misschien niet de bedoeling.

Minister **Keijzer**:

Dan heb ik toch echt aan wat meer behoefte dan de stelling dat een bedrijf marktleider is geworden. Waarin is het dat dan? Als het marktleider geworden is in het zijn van een administratieorganisatie, dan hoeft dat op zichzelf beschouwd niet verkeerd te zijn. Boekhouders en accountants hebben zich namelijk ook te houden aan wet- en regelgeving.

Ze hebben vaak trouwens ook eigen gedragscodes en -normen. Ik ben zeer bereid om altijd, met iedereen en over elk onderwerp in gesprek te gaan. Maar dan hebben we wel even wat meer informatie nodig dan dit. Dat is één. Twee. Volkshuisvesting is een onderwerp dat in de Grondwet voor de overheid een van de punten van zorg is. Dat doorleef ik zeer, want een dak boven je hoofd is een van de fundamenteën in het leven van mensen. Tegelijkertijd wonen de meeste mensen in dit land niet in een sociale huurwoning. Ze wonen in middenhuur, dure huur of eigen huizen. Dat betreft zelfs meer dan 70%. Die huizen zijn gebouwd door bedrijven. Dat is betaald met hypotheeklen van banken. Dus zo zwart-wit net doen alsof het einde der tijden nabij is omdat een bedrijf ergens betrokken is bij volkshuisvesting, sluit wat mij betreft niet aan bij de werkelijkheid in het leven van ons allemaal.

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

Het spijt me het zo te zeggen, maar ik vind de minister in dezen toch een beetje naïef. We hebben het namelijk eerder gezien: private-equitybedrijven stellen zich eerst onschuldig op, nemen dan de regionale markt over en op het moment dat ze een monopoliepositie of meer in hun bezit hebben, knallen ze de prijzen omhoog. Dat risico is natuurlijk wel te voorzien. De branchebeheerders zeggen nu al dat ze de prijzen zien stijgen. Als het marktaandeel meer groeit, dan heb je daar op een gegeven moment geen grip meer op. Dat baart mij zorgen. Ik zou de minister daar iets meer op willen horen ingaan, want ik vond dat ze nu nog te makkelijk over de prijsstijging heen stapte.

Minister **Keijzer**:

Op het moment dat bedrijven in iets wat een zorg van de overheid is, exorbitante winsten verdienen over de rug van mensen die het niet kunnen betalen, dan ben je van mij. Laat ik daar gewoon heel duidelijk over zijn. Ik kan die conclusie alleen niet trekken op basis van dit artikel in Het Financieele Dagblad. Ik hou het natuurlijk wel in de gaten. Maar zonder bedrijven kunnen we met z'n allen uiteindelijk niet veel. Zeven op de tien mensen in dit land hebben een baan bij een bedrijf. Daarmee betalen ze de huur en de hypotheek. We moeten dit dus gewoon goed in de gaten houden. Dat kunt u ook van mij vragen. Daar bewillig ik dan ook in. Maar op basis van dit artikel in Het Financieele Dagblad heb ik die conclusie gewoon nog niet getrokken.

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind dat de minister alle bedrijven op een hoop gooit. Dit gaat echt over private-equitybedrijven. We hebben in verschillende sectoren in de publieke sector al gezien dat zij voor snel geld gaan. Mijn fractie baart dat in ieder geval zorgen. Ik ben benieuwd wat de minister nog onderneemt om te voorkomen dat er zo meteen nog maar een paar van die grote beheerbedrijven overblijven. Daardoor gaan de tarieven misschien echt door het dak. Dus wat gaat de minister doen als blijkt dat het echt maar een aantal bedrijven zijn en dat er monopolievorming ontstaat?

Minister **Keijzer**:

Het feit dat we hier naar aanleiding van de Kamervraag van de heer De Hoop over spreken, schept, hoop ik, bij verenigingen van eigenaren de overtuiging dat ze heel goed moeten kijken welke contracten ze afgesloten hebben met het administratiekantoor, zolang het een administratiekantoor is. Op het moment dat dat wordt overgenomen door een professionele organisatie die onder de noemer van private equity opereert, hoop ik dat ze goed kijken of het wel goed blijft gaan. Het begint namelijk uiteindelijk bij de privaatrechtelijke verhouding tussen de vereniging van eigenaren, het administratiekantoor en de professionele organisatie die dat administratiekantoor vervolgens koopt. Waar ligt hier een taak voor de overheid? Dat gaat via de Autoriteit Consument & Markt, de ACM. Dat is een onafhankelijke organisatie. Die kan ik dus niet aansturen. Maar die houdt wel marktposities in de gaten. Wat ik wel kan toezeggen, is mijn licht eens opsteken bij de ACM om te bekijken of er geluiden zijn die zorgen baren en die leiden tot concentratie.

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

Dank. Ik zou graag zien dat de minister dan in gesprek gaat, en kijkt naar de praktijk en naar het risico op een monopolie. Hopelijk informeert ze de Kamer dan ook voor de zomer; dat zou fijn zijn.

Mijn zorg is dat we pas gaan ingrijpen als we die diverse praktijken zien gebeuren. Eerder is dat ook gebeurd bij private equity. Ik zou dus echt liever hebben dat de minister aan de voorkant stappen neemt.

Ten slotte, voorzitter. Ik hoop echt dat de minister doorziet dat de markt op deze manier op sluwe wijze zijn klauwen in de volkshuisvesting zet. Zo meteen hebben we aan de achterkant misschien weinig mogelijkheden om in te grijpen. Ik wil geen monopoliepositie van private equity wat betreft woningbeheer. Ik wil een minister van Volkshuisvesting — geen Monopolie maar een minister van Volkshuisvesting, zou ik zeggen — om dit echt te voorkomen. GroenLinks-Partij van de Arbeid rekent er echt op dat de minister in deze strijd aan onze kant staat, omdat wonen een grondrecht is.

Minister **Keijzer**:

En toch. Ik snap dat dit politiek is, en dat mag; dat is uiteraard volledig toegestaan. Maar ik ga niet mee in een aantal particulieren die hun geld bij elkaar leggen, dat vervolgens besteden om een administratiekantoor over te kopen van iemand die het van de hand wil doen, bijvoorbeeld omdat diegene met pensioen gaat, meteen te zien als de kapitalistische boeven in dat wereldbeeld. Dat is namelijk gewoon niet zo. In z'n algemeenheid kan je die stelling niet aangaan. Maar, zoals ik gezegd heb: daar waar mensen zich schandalig of onwettig gedragen of over de ruggen van mensen die het niet betalen kunnen idiote winsten behalen, sta ik samen met de heer De Hoop op de barricade om daar wat aan te doen. Maar dit artikel van Het Financieele Dagblad geeft mij daar gewoon geen aanleiding toe.

De **voorzitter**:

Er is een vervolgvraag van mevrouw Welzijn van Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw **Welzijn** (NSC):

Het is in ieder geval goed dat collega De Hoop dit onderwerp vandaag heeft geagendeerd. Ik ben ook blij om te zien dat de minister het hoofd koel houdt en aangeeft dat het hart zeker blijft kloppen. We moeten niet te snel schrikken van de dingen die gebeuren in de wereld. Ik heb de minister ook een paar keer horen zeggen dat ze daar geen informatie van heeft of dat ze geen inzicht heeft in het onderzoek dat Het Financieele Dagblad gemaakt heeft. Om ervoor te zorgen dat we ook niet hoeven te schrikken in de toekomst is het wel handig om te weten wat er hier nou wel en niet aan de hand is. Mijn vraag aan de minister is dus of ze bereid is om daar zelf onderzoek naar te doen.

Minister **Keijzer**:

Mijn budgetten zijn beperkt. Zo simpel is mijn leven op dit moment. Ik zie daar op dit moment ook gewoon geen aanleiding toe. Ik heb wat toegezegd aan de heer De Hoop. Als ik iets doe, doe ik dat ook. Ik heb de wethouder van Arnhem gisterenavond aan de telefoon gehad, zeg ik richting de heer De Hoop, zoals ik volgens mij vorige week had beloofd. Ik ga dit ook doen. Ik ga mijn licht opsteken bij de ACM. Maar ik zie geen aanleiding om een onderzoek te gaan doen. Het is trouwens ook helemaal niet mijn verantwoordelijkheid, want daar waar het gaat om concentraties in de markt of, sterker nog, monopolieposities, is dat de bevoegdheid van de ACM en niet die van mij.

De heer **Dijk** (SP):

Voorzitter. We hebben private equity gezien in een aantal sectoren. We hebben het gezien bij de huisartsen. De tarieven gingen omhoog. De bereikbaarheid was nul. Huisartsen gingen zelfs failliet. De kwaliteit ging zelfs naar beneden. We zien het in de kinderopvang. We zien

het bij de dierenartsen. We zien het in de IT en bij softwarebedrijven. We zien het nu ook bij vve-beheerders. Laat ik dan even meegaan in de marktfilosofie van goede concurrentie.

De voorzitter:

Ja, maar had u ook nog een vraag?

De heer Dijk (SP):

Ja, er komt een vraag aan. Als we zien dat er nu twee spelers zijn die meer dan 10% van de markt in handen hebben — die hebben ze heel snel verworven — dan verbaast het antwoord van de minister dat ze nog een afwachtende houding heeft mij een beetje. Waarom gaat ze niet nu alvast ingrijpen? Waarom zorgt ze er niet nu alvast voor dat de ACM wel kan ingrijpen?

Minister Keijzer:

Dit debat heeft de heer Dijk of een ander lid van de SP gevoerd met de minister van VWS. Ik ga dat hier gewoon niet overdoen, ook omdat ik niet precies weet wat de inhoud van dat debat geweest is. Ik kan hier geen antwoord geven op deze vraag in relatie tot andere sectoren. Ik kan alleen antwoord geven in relatie tot de sector waarvoor ik verantwoordelijk ben.

Het onderzoek van Het Financieele Dagblad geeft geen inzicht — dit lees ik voor van een kopietje dat mij zojuist is aangereikt — in de precieze toename van private equity bij vve-beheerkantoren, de "administratiekantoren", zoals ik ze net noemde. Ook is er geen recent cijfer van het totaal aantal administratiekantoren dat dit werk voor vve's doet. Schattingen lopen uiteen tussen de 200 en 550. Nogmaals, ik zie op basis van dit onderzoek en het artikel van Het Financieele Dagblad, ook omdat ik geen inzicht heb in het onderzoek dat daarachter ligt, geen reden tot ingrijpen, zoals beoogd door de heer Dijk.

De heer Dijk (SP):

Dat bevreemdt mij. Er staat namelijk ook in het artikel dat H2 Equity partners in no time 10% tot 12% van de marktmacht hebben gekocht als het gaat om "professionele vve's", zoals u ze beschreef aan het begin van uw betoog, die met name over appartementencomplexen gaan. Ook staat er dat MVGM de tweede partij is, die ook zo rond de 10% zit. Maar laat ik een andere vraag stellen. De ACM, de Autoriteit Consument & Markt, vraagt juist om deze redenen om meer bevoegdheden. Dat vraagt ze al een tijdje. Het kabinet levert niet. Mijn vraag is dan ook of deze minister er voorstander van zou zijn om de ACM meer bevoegdheden te geven, om juist op dit soort momenten onderzoek te kunnen doen en daar waar dat nodig is in te kunnen grijpen, zodat de concentratie van marktmacht niet verder toeneemt.

Minister Keijzer:

Als je 10% en 12% bij elkaar optelt, de eerste en de tweede in deze markt, kom je uit op 22%. Voor zover ik weet — maar dat is mijn deskundigheid niet — is dat geen monopoliepositie. Deze vraag hoort thuis in een debat met de minister van Economische Zaken, want die is verantwoordelijk voor de ACM. Dat ben ik niet. Ik poeier de heer Dijk hiermee niet af, want ik vind dat je hier een reëel debat over kunt voeren, maar dat moet dan wel gebeuren met de bewindspersoon die daarover gaat.

De voorzitter:

Meneer Grinwis.

De heer Dijk (SP):

Ik heb een punt van orde.

De **voorzitter**:

Nee, meneer Dijk, dit is niet echt een punt van orde.

De heer **Dijk** (SP):

Nou, voorzitter, dit is wel een punt van orde. Ik vind dat hier een kabinet hoort te zitten dat de vragen kan verwachten die hier worden gesteld.

De **voorzitter**:

Nee, zo werkt het niet. Dan zouden we hier namelijk alle bewindspersonen moeten hebben. Het woord is aan de heer Grinwis van de ChristenUnie.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Dat zou dan wel weer gezellig zijn! Een compliment, allereerst, aan mensen die zich nog willen inzetten voor een vve-bestuur. Die zijn tegenwoordig met een lampje te vinden. Dat is ook een reden waarom er veel vve-beheerders worden ingeschakeld. Nou weet ik dat de minister, onder andere naar aanleiding van moties van deze Kamer, bezig is om het vve-recht te herzien, te verbeteren, zodat verenigingen van eigenaren klaar zijn voor de toekomst. In dat kader overlegt zij vast ook veel met de brancheverenigingen van vve's en met de Vereniging Eigen Huis. Wil de minister toezeggen om in het overleg met deze organisaties ook deze onderwerpen, dus of er wel voldoende regels zijn rondom die vve-beheerders en of private equity wel of geen probleem is, aan de orde te stellen? Dan kan er worden gekeken hoe dit onderwerp bij de herziening van het vve-recht een plaats moet gaan krijgen.

Minister **Keijzer**:

Hier ga ik wel over. Ik vond de vraag van de heer Dijk een reële vraag, maar daar ga ik niet over. Dit is een reële vraag waar ik wél over ga. Ik wil dat graag toezeggen aan de heer Grinwis.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Bij dezen. Dank aan de minister.

Vragen Baudet

Vragen van het lid Baudet aan de staatssecretaris Herstel Groningen, bij afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over **het bericht "Kabinet trekt toch weer miljoenen uit voor 'inclusief werven': duizenden ambtenaren verplicht op cursus"**.

De **voorzitter**:

Dan gaan we over naar de volgende vraag, en die wordt gesteld aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bij ontstentenis van de minister. De vraag wordt gesteld door de heer Baudet van de fractie van Forum voor Democratie. Het woord is aan hem.

De heer **Baudet** (FVD):

Dank u wel, voorzitter. Uit berichtgeving van De Telegraaf blijkt dat het kabinet, dit zogezegd "meest rechtse kabinet ooit", dat van PVV, VVD en BBB, gewoon door wil gaan met het verplichte diversiteitsbeleid van het tijdperk van Rutte. Voor ambtenaren organiseert men, vaak tegen de wil van die ambtenaren in, verplichte bewustwordingstrainingen en diversiteitsdagen. Er zijn tolerantieoefeningen richting lhbt'ers, en ook bedrijven en scholen worden onder druk gezet om hieraan mee te doen. Er worden miljoenen euro's aan belastinggeld vrijgemaakt om regenbogen en inclusie te promoten. Men wil speciaal beleid

om: "mensen met een niet-westerse achtergrond te behouden". Dat komt er dus zo ongeveer op neer dat je allochtonen straks niet of nauwelijks meer kunt ontslaan. Ook moet 50%, dus de helft, van de topfuncties bekleed worden door vrouwen. Crazy, natuurlijk. Het lijkt wel alsof GroenLinks of D66 aan de macht is in dit land. Terwijl in de Verenigde Staten president Trump met al die diversiteitsonzin is gestopt, gaan PVV en BBB in dit land nog een stapje verder met al die gekte.

Ik begrijp er werkelijk helemaal niets van. Daarom heb ik de volgende vragen. Is de staatssecretaris het met FVD eens dat positieve discriminatie van de ene groep automatisch negatieve discriminatie van de andere groep betekent? Als de overheid graag meer vrouwen in topfuncties wil, dan wil de overheid daar dus minder mannen. Er wordt dus gediscrimineerd tegen mannen. Als het beleid is om meer mensen met een niet-westerse migratieachtergrond aan te trekken of "te behouden", dan is er dus automatisch minder ruimte en zijn er minder banen voor blanken. Zo is dit beleid dus eigenlijk antiman en antiblank. Kan de staatssecretaris daarop reageren?

Waarom vindt dit zogenaamd meest rechtse kabinet ooit het belangrijk dat de verschillen tussen mensen worden uitgewist? Waarom mogen vrouwen niet in meerderheid misschien andere keuzes maken dan mannen? Waarom mogen blanke, autochtone Nederlanders het niet gemiddeld beter doen in onze samenleving dan andere groepen? Waarom mag dat niet? Waarom moet dat door de staat gedwongen worden gelijkgeschakeld?

Hoe reflecteert deze regering op de koerswijziging in de Verenigde Staten? Is het niet veelzeggend dat ook steeds meer Amerikaanse bedrijven, die door de Biden-administratie nog onder druk werden gezet om diversiteitsbeleid te voeren, opgelucht en dolblij afscheid nemen van dit beleid nu het niet meer verplicht wordt gesteld? Wat zegt deze staatssecretaris tegen de jonge, ambitieuze, talentvolle man of vrouw die hard gewerkt heeft om zich klaar te stomen voor een uitdagende baan bij de politie, Defensie of de rijksoverheid, die beschikt over alle nodige papieren en kwaliteiten, maar die toch wordt afgewezen, puur en alleen vanwege zijn of haar blanke huidskleur?

Dank u wel.

De voorzitter:

Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Van Marum:

Dank u wel, voorzitter. Dank voor de vragen. Ik ga hier graag op in namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die op dit moment in de Eerste Kamer is voor de behandeling van de begroting van ons departement en de begroting van het Gemeentefonds; dat is ook belangrijk. Het Rijk heeft als doel om een veilige afspiegeling van de maatschappij te zijn, en een organisatie waar gelijkwaardigheid de norm is. Dit is belangrijk om als overheid in verbinding te kunnen staan met de maatschappij en om discriminatie, op welke grond dan ook, te voorkomen.

Maar bij werving en selectie gaat het primair om de geschiktheid voor de functie. Werving en selectie vervult een belangrijke rol, zowel bij de instroom als bij de doorstroom. Het Rijk heeft een aantal maatregelen genomen om breed te werven en objectief te selecteren, om gelijkwaardige kansen te bevorderen en om arbeidsdiscriminatie tegen te gaan. Om deze maatregelen te kunnen uitvoeren, worden trainingen georganiseerd die zijn gericht op het opdoen van kennis en vaardigheden voor het breed werven en objectief selecteren, zodat ambtenaren weten hoe ze dat in de praktijk moeten toepassen. Het gaat dus om objectief werven en selecteren. Het moet niet gaan om waar je vandaan komt of welke tongval je hebt. Het gaat om wat er nodig is voor de specifieke functie waar je voor wordt geworven. Dat ken zelfs voor Grunnegers, zoals ik.

Dit blijft relevant, ook in tijden van taakstellingen. Er zal zowel intern als extern geworven worden voor functies die moeten worden ingevuld. Op het moment worden de trainingen opnieuw aanbesteed. Die training is bedoeld voor iedereen die betrokken is bij selectiecommissies. De aantallen zijn daar ook op gebaseerd. Het is bekend dat sommige medewerkers enthousiaster zijn over een cursus of een training om hun vaardigheden bij werving en selectie te verbeteren dan anderen, maar dat doet niets af aan het belang van deze trainingen. Het volgen van deze trainingen is onderdeel van het vakmanschap dat nodig is voor een professionele overheid. Een voorbeeldje: als wij een pianodocent zoeken, dan zou ik u zeker aanraden te solliciteren, want dat zou goed bij de overheid passen en u zou zeker een kanshebber zijn.

De heer **Baudet** (FVD):

De staatssecretaris vindt dat er gelijkwaardigheid moet zijn bij de overheid, dat "arbeidsmigratie moet worden tegengegaan", en ook dat het er niet om moet gaan waar je vandaan komt. Maar precies de dingen die ik noemde, verstoren juist de gelijkwaardigheid. Die is er dus niet, omdat er een quotum wordt gesteld. Er is dus wél arbeidsdiscriminatie. Als je tot doel stelt dat minimaal 50% vrouw moet zijn, dan wordt er gewoon zwaar gediscrimineerd tegen mannen. Als je zegt dat minimaal 13,8% — dat getal staat in de nota van de rijksoverheid waar dit over gaat — een niet-westerse migratieachtergrond moet hebben, dan ben je dus zwaar aan het selecteren op afkomst. Dan doet dat er dus wél toe. De staatssecretaris doet precies wat hij zegt dat hij niet wil. Er wordt gediscrimineerd op geslacht, op huidskleur en op afkomst. Dat betekent dus dat er geen sprake is van een gelijk speelveld waarin iedereen gelijk en gelijkwaardig is. Kan de staatssecretaris daarop reageren?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Ja. Daarover zijn we het niet eens.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik kijk of er vervolgvragen zijn.

De heer **Flach** (SGP):

Er lijkt toch wel sprake van een bepaalde diversiteitsdwang. Ik was gisteren bij het UWV. Daar hing op het prikbord voor medewerkers een aankondiging voor een diversiteitsdiner. Ook dit soort cursussen laten zien dat diversiteit een doel op zichzelf is geworden. Dat blijkt ook uit woorden als: het moet een afspiegeling van de samenleving zijn. Tegelijkertijd hoor ik de staatssecretaris hier zeggen: nee, we gaan objectief selecteren. Het kan niet beide waar zijn. Als diversiteit en afspiegeling een doel is, kun je niet meer objectief selecteren, want dan kunnen er verschillen ontstaan. Ons bereiken echt zorgwekkende signalen, ook van jongeren die juist door dit diversiteitsbeleid minder kansrijk geworden zijn op de arbeidsmarkt, omdat ze onvoldoende divers zijn. Hoe kijkt de staatssecretaris daarnaar?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Daar kijkt de staatssecretaris op de volgende manier naar. Wij hebben in ons beleid vastgesteld dat het primair om de functie gaat en dat er een goede afspiegeling van de samenleving moet zijn in de werving en selectie. Dat is hoe dit kabinet ernaar kijkt.

De heer **Flach** (SGP):

Dat is geen antwoord op mijn vraag. Niet in elk beroep lukt het om een afspiegeling van de samenleving te krijgen. Dat zie je bijvoorbeeld bij de brandweer of bij vissers. Ik noem maar wat. Of bij de SGP. Als dat je doel is, dan is het buitengewoon lastig vol te houden dat je objectief selecteert.

Staatssecretaris **Van Marum**:

Daar kan ik wel op reageren, met uw goedvinden, voorzitter. Er zijn bepaalde functies waar gewoon wordt gekeken naar geschiktheid voor de functie. De ene keer is dat een man en de andere keer een vrouw, maar wie daar zit, draait primair om de geschiktheid voor de functie. Daar is in die zin ook geen quoterings aan gebonden. Primair gaat het om de geschiktheid voor de functie. Dat is waar wij op selecteren.

De heer **Deen** (PVV):

Mijn vraag is volgens mij eenvoudig. Wanneer gaat de staatssecretaris stoppen met deze online-aanbesteding, en daarmee ook met het verspillen van tijd en geld aan het naar eigen zeggen inclusieve, maar in de praktijk natuurlijk gewoon discriminerende, werving- en selectiebeleid? Wanneer gaat hij weer gewoon zaken als kennis, ervaring en diplomawaardering leidend maken? Wanneer gaat deze staatssecretaris dat doen? En zo nee, waarom niet?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Dank voor de vraag. Volgens mij heb ik in mijn beantwoording heel duidelijk aangegeven dat dit juist de doelstelling is.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Het antwoord op de vragen van de PVV-collega is volgens mij dat het gewoon blijft, want mevrouw Agema zei op 15 januari: we zijn voornemens het diversiteits- en inclusiebeleid niet af te bouwen, maar stabiel te behouden. Mijn vraag is dus: wat wordt er dan afgebouwd? JA21 heeft een heel pakket aan cursussen gevonden, die staan op onze website ja21.nl, waaronder een boottour over sporen van slavernij, een cursus hokjesdenken, een instructie "hoe leid ik een inclusief gesprek?" en transgenderpoints; noem maar op. Het is een hele verzameling. Het kabinet heeft toegegeven dat het op ministeries gewoon openlijk wordt aangeboden. Nu blijkt dat er dus weer geld bij komt. Op de vraag van Baudet dat mannen toch worden achtergesteld als er 50% vrouwen moeten komen, komt geen antwoord. Het kan niet allebei waar zijn. Of je hebt positieve discriminatie, waarbij je zegt: we willen meer vrouwen, meer lhbtq of meer mensen met een kleurtje op de departementen hebben werken. Of je laat het los. Beide kan niet.

Staatssecretaris **Van Marum**:

Dank voor de vraag. Volgens mij heeft u antwoord gekregen op een uitgebreide set Kamervragen daarover. Het gaat bij werving en selectie gewoon om kwaliteit en geschiktheid voor de functie in een goede afspiegeling van de maatschappij.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Prima. Dat is oké. Maar dan heb je geen quota nodig, toch? Als je zoekt naar geschikte mensen voor een functie kan het de ene keer de een zijn en de andere keer de ander. Dat bepaal je dan aan de hand van je profielschets en de geschiktheid. Dat klopt niet met het verhaal dat er gedwongen meer vrouwen, gedwongen meer mensen met een kleur en gedwongen meer mensen met een bepaalde achtergrond moeten komen. Want dan ben je aan het discrimineren. Of niet?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Volgens mij heb ik heel helder antwoord op uw vraag gegeven. Bij werving en selectie is er sprake van geschiktheid voor de functie. Wij kijken gewoon in de organisatie naar een goede afspiegeling van de maatschappij.

De heer **Van Waveren** (NSC):

We hebben in het hoofdlijnenakkoord een stevige hervorming van de rijksdienst afgesproken. Daarin is werving en selectie belangrijk, maar vooral ook de inzet op ambtelijk vakmanschap en inhoudelijke expertise. Ik was blij met de brief van anderhalve week

geleden over de ABD, waar dat centraal in staat. Dat lijkt toch strijdig met de trainers die in de filmpjes op de website zeggen dat ze niet meer kijken naar kennis of ervaring, maar naar andere dingen. Hoe kijkt de staatssecretaris tegen die tegenstrijdigheid aan? Wil hij hier de zorg wegnemen en aangeven dat we echt sturen op ambtelijk vakmanschap en inhoudelijke expertise?

Staatssecretaris Van Marum:

Volgens mij moet dat ook de opdracht zijn van de mensen die de trainingen verzorgen. Werving en selectie gaan om kwaliteit, de geschiktheid voor de functie en een goede afspiegeling van de maatschappij. Dat is hetgeen waar wij onze mensen op de afdelingen die werven op selecteren.

Mevrouw Tseggai (GroenLinks-PvdA):

Ik hoor een hoop minachting richting bepaalde groepen bij de sprekers voor mij. Ik hoor de staatssecretaris daar bijna in meegaan. Ik mag toch hopen dat dit kabinet staat voor een diversiteitsbeleid en een inclusieve overheid, omdat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat diverse teams betere beslissingen nemen. Ik hoop dat de staatssecretaris dit kan bevestigen.

Staatssecretaris Van Marum:

De staatssecretaris bevestigt dat iedereen die geschikt is voor de functie, welkom is in de teams.

Mevrouw Rajkowski (VVD):

Als je werkt voor de maatschappij, wat de overheid hoort te doen, dan moet je ook de maatschappij in huis hebben. Het is dus goed dat er rekening mee wordt gehouden om ook die afspiegeling te zijn. Mijn vraag is of een quote uit het Telegraafartikel klopt. Daarin wordt gerept over een video waarin zou staan dat je niet meer kijkt naar kennis, ervaring of diploma en op die manier vrouwen, allochtonen en gehandicapten binnenhaalt. Dat komt op mij over alsof de strategie zou zijn: laten we de lat maar verlagen, want dan kunnen de andere mensen ook binnenkomen. Ik mag toch hopen dat ik de staatssecretaris aan de zijde van de VVD vind dat als er goed wordt geselecteerd op kwaliteit en je zorgt voor diverse werving-en-selectieteams, je niet de lat hoeft te verlagen.

Staatssecretaris Van Marum:

Dat zijn we volledig met elkaar eens.

De heer Van Baarle (DENK):

Het is opvallend om te zien dat voorgaande sprekers vanuit de rechterzijde van de Kamer opeens bezwaar tegen discriminatie zouden hebben, terwijl het hun handelsmerk is. Deelt deze staatssecretaris dat dat de omgekeerde wereld is en dat we bij de rijksoverheid op dit moment juist zien dat er te weinig beoordeeld wordt op kwaliteit, maar vooral op subjectieve criteria? Heel veel medewerkers van de rijksoverheid geven namelijk aan discriminatie mee te maken in de dagelijkse praktijk. Kan de staatssecretaris dat erkennen?

Staatssecretaris Van Marum:

Nee, dat kan de staatssecretaris niet erkennen. Deze staatssecretaris stelt namens dit kabinet dat iedere werknemer in deze organisatie een veilige werkomgeving moet hebben en dat discriminatie daar niet in thuisheeft.

De heer Van Baarle (DENK):

Ik vroeg aan de staatssecretaris om te erkennen dat heel veel medewerkers van de rijksoverheid dag in, dag uit aangeven te kampen met het probleem van discriminatie, dat heel veel mensen die solliciteren bij de rijksoverheid het gevoel hebben, en dat bij tijd en wijle ook kunnen aantonen, dat ze ongelijk behandeld worden, en dat het daarom niet zo is

dat de beslissingen in de praktijk altijd gebaseerd worden op kwaliteit, maar op afkomst, huidskleur, geslacht of welke andere niet ter zake doende kenmerken om iemand uit te sluiten dan ook. Erkent de staatssecretaris die realiteit? Erkent hij dus dat het niet klopt wat al die politieke partijen die aangeven dat het niet zo is, zeggen?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Nee.

De heer **Baudet** (FVD):

We leren de staatssecretaris kennen als een man van weinig woorden. Ik wil even terugkomen op een vorig punt. Mijn specificering van de vraag werd botweg beantwoord met: wij zijn het niet eens. Maar in een democratie probeer je toch je standpunten te onderbouwen en op basis van argumenten te kijken hoe het in elkaar zit? Ik wil nogmaals het volgende aan de staatssecretaris vragen. Het doel is 50% vrouwen in ambtelijke topfuncties en minimaal 13,8% niet-westerse allochtonen in het algehele arbeidsbestand. Hoe valt dat te verenigen met de stelling dat er niet wordt gekeken naar de afkomst of het geslacht van de mensen?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Met uw toestemming, voorzitter: ik herhaal dat wij bij de werving en selectie kijken naar de geschiktheid voor een functie, dus of mensen daar de kwalificaties voor hebben, en vervolgens of er een goede afspiegeling van de maatschappij is. Moeilijker kan ik het niet maken voor u en ook niet makkelijker.

De heer **Baudet** (FVD):

Mijn vraag is de volgende. Als je non-discriminatie als uitgangspunt neemt, iedereen dus gelijk en gelijkwaardig is en het er niet om gaat waar je vandaan komt of wat je tongval is — dat heeft de staatssecretaris gezegd — dan zou je toch kleurenblind en geslachtsblind moeten selecteren? Het kan toch niet zo zijn dat je enerzijds iedereen gelijk behandelt, maar aan de andere kant zegt: voor de helft moeten het wel vrouwen zijn, voor zo veel procent niet-westerse allochtonen en zo veel homo's en zo veel dit en zo veel dat? Dat kan toch nooit samengaan? Dat is toch een logische onmogelijkheid?

Staatssecretaris **Van Marum**:

Ik snap dat u graag een ander antwoord van mij wil krijgen, maar voor mij blijft het antwoord gewoon dat wij werven op basis van kwaliteit en geschiktheid voor de functie en wij zoeken daarbij een brede afspiegeling van de maatschappij, zonder dat wij discrimineren. Dat is gewoon de ...

De heer **Bamenga** (D66):

Volgens mij hoor ik mooie teksten van de staatssecretaris. Ik zou zeggen: laat je vooral niet afleiden en ga zo door.

De **voorzitter**:

Tot zover het mondelinge vragenuurtje. We zijn kort van stof vandaag, dus we hebben nog een paar minuutjes over. Dank, staatssecretaris, voor uw antwoorden. Ik schors vijf minuten.

De vergadering wordt van 14.55 uur tot 15.06 uur geschorst.